

SER-advies over toekomst arbeidsgerelateerde zorg

Betere zorg voor wer

De zorg voor de gezondheid van werkenden moet beter. In het net afgeronde SER-advies over de toekomst van arbeidsgerelateerde zorg pleit de raad voor een bredere toegankelijkheid van deze zorg en voor betere samenwerking tussen bedrijfsartsen en huisartsen. Al verschillen werkgevers en werknemers wel van mening over de manier waarop dat doel bereikt kan worden.

TEKST Berber Bijma en Loek Kusiak **FOTO** Hollandse Hoogte

kenden

Werknemers die ziek zijn, kunnen met de reguliere zorg en de bedrijfsgezondheidszorg te maken krijgen. Een van de kernpunten uit het SER-advies *Betere zorg voor werkenden*, dat medio september werd vastgesteld (zie kader), is dat de samenwerking tussen bedrijfsgezondheidszorg en eerstelijnszorg beter kan. Bedrijfsartsen en huisartsen hebben doorgaans geen onderling contact, hoewel ze soms beiden dezelfde patiënt zien. De zorg zou verbeteren als huisartsen meer oog hebben voor klachten die uit het werk voortkomen of gevolgen hebben voor het werk en als bedrijfsartsen meer werk maken van het signaleren van beroepsziekten.

Betere zorg voor werkenden houdt volgens het SER-advies ook in dat arbeidsgerelateerde zorg beschikbaar moet zijn voor alle 'werkenden'. Dat zijn (flex)werknemers, zzp'ers, werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden.

Kernpunten uit het SER-advies

Het SER-advies *Betere zorg voor werkenden* is op 19 september vastgesteld. Minister Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid had de SER vorig jaar om het advies gevraagd. De SER schetst in het advies een toekomstbeeld voor een kwalitatief betere arbeidsgerelateerde zorg: effectiever, met meer kennis van zaken, met aandacht voor preventie en re-integratie en toegankelijk voor alle werkenden, dus ook voor zzp'ers, werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden. De kernpunten uit het rapport:

- Goede arbeidsgerelateerde zorg kan worden geboden door interne arbodiensten, door organisatievormen per sector, branche of regio en door de huisarts of een andere eerstelijnsvoorziening.
- Samenwerking en kennisuitwisseling tussen zorgverleners in de reguliere zorg en bedrijfsartsen en andere arbodeskundigen maken de zorg toegankelijker, voorkomen onnodig verzuim en verminderen het risico op arbeidsongeschiktheid.
- Kennis over de diagnose en een effectieve behandeling van arbeidsgerelateerde gezondheidsproblemen hoort voor alle hulpverleners goed toegankelijk te zijn. Dat kan bijvoorbeeld via een kennisinfrastructuur en consultatie van deskundigen, zoals een klinisch arbeidsgeneeskundige. Signalering, diagnostiek en preventie van beroepsziekten en van complexe aandoeningen kunnen daarmee verbeteren.
- Een periodiek gezondheidsonderzoek van werknemers kan arbeidsrisico's en beroepsziekten in een vroeg stadium aan het licht brengen.
- De onafhankelijkheid van de bedrijfsarts moet gewaarborgd zijn en bedrijfsartsen moeten actiever worden in het signaleren van beroepsziekten.
- Het tekort aan bedrijfsartsen kan worden bestreden door de opleiding tot bedrijfsarts met publieke financiering aantrekkelijker te maken.

Verdeeld

Opvallend aan het advies is dat werkgevers en werknemers niet geheel unaniem zijn in hun aanbevelingen. Dat wil zeggen: er is geen verschil van mening over het toekomstbeeld van betere arbeidsgerelateerde zorg, maar wel over de weg daar naar toe.

De werkgeversleden in de SER benadrukken in het advies dat de werkgever de regie moet kunnen blijven voeren op →

het verzuimmanagement van de onderneming. De financiële lasten voor het contracteren van een bedrijfsarts voor verzuimbegeleiding liggen immers op de schouders van de werkgevers. Werkgevers hebben bovendien de wettelijke verplichting om bij ziekte van hun werknemers het loon door te betalen. Zij bepalen nu zelf met welke bedrijfsarts of arbodienst zij in zee gaan, en willen dat zo houden.

Werknemersleden vinden juist dat de individuele verzuimbegeleiding financieel onafhankelijk moet zijn van de werkgever. Zij willen het systeem van financiering van de individuele verzuimbegeleiding dan ook veranderen. Zij vinden dat er meer aandacht moet komen voor preventie.

Over de organisatiestructuur lopen de meningen ook uiteen. Werknemers zien graag dat arbeidsgerelateerde zorg per sector of branche wordt georganiseerd, zodat kennis over specifieke arbeidsrisico's en de preventie daarvan kan worden opgebouwd. Werkgevers verwachten dat de financiële lasten voor hen daardoor zullen toenemen.

Kroonleden

De kroonleden, die in het overleg tussen werkgevers en werknemers een brugfunctie vervullen, kunnen zich in de overwegingen van beide kanten inleven. Zij zijn zich bewust van de financiële verantwoordelijkheid van werkgevers en begrijpen dat werkgevers daarom ook de regie willen houden over de inrichting van de arbozorg. Tegelijkertijd beseffen de kroonleden dat deze financiële verantwoordelijkheid het beeld bij werknemers van de bedrijfsarts en diens functioneren kan beïnvloeden.

De kroonleden stellen dat het van groot belang is dat werkgevers en werknemers het niet alleen eens zijn over een toekomstvisie voor de arbeidsgerelateerde zorg, maar ook over de route daarnaartoe. Zij vinden daarom dat de bredere wettelijke context van de financiële verantwoordelijkheidsverdeling bij ziekte en arbeidsongeschiktheid nader bezien moet worden. ■

Werkgevers en werknemers over het advies

Ruud Kuin, bondssecretaris bij Abvakabo FNV, gaf bij de vaststelling van het SER-advies een inhoudelijke reactie namens de werknemersleden van de SER.

'Vanaf 2008 is er in de SER een discussie gevoerd over de arbeidsgerelateerde zorg. De vakcentrales hebben toen reeds aangegeven dat er veel mis is in het huidige stelsel. Aanvankelijk wilde de buitenwereld onze zorgen niet horen. Nu, in 2014, worden de knelpunten in het huidige systeem gezamenlijk benoemd en erkend.

De vakcentrales zijn van oordeel dat de bedrijfsarts financieel onafhankelijk van de werkgever zijn vak moet kunnen uitoefenen. Een onafhankelijke bedrijfsarts is voor de werknemersgeleding van de SER essentieel voor betere verzuimbegeleiding en betere preventie. Die financiële onafhankelijkheid bevordert onder meer het vertrouwen van de werknemer in zijn bedrijfsarts en bevordert de uitwisseling van relevante informatie tussen artsen uit de reguliere zorg en de bedrijfsarts. De vakcentrales pleiten ervoor dat de vrije toegang voor werkenden tot het arbospreekuur opnieuw wettelijk wordt gewaarborgd. Zo ook de toegang van de bedrijfsarts tot de werkplek. Daarnaast zou de preventiemedewerker moeten worden gekozen door het personeel. Verder moet er een wettelijke minimumeis komen die garandeert dat arbodienstverleners voldoende tijd besteden aan preventie.'

Michaël van Straalen, voorzitter van MKB-Nederland, sprak bij de vaststelling van het SER-advies namens de werkgeversleden van de SER.

'De bedrijfsarts is onafhankelijk. Hierover moet geen misverstand bestaan. Incidenten rechtvaardigen geen fundamentele wijziging van de positie van de bedrijfsarts in het stelsel van arbeidsgerelateerde zorg. De professionaliteit en professionele onafhankelijkheid van de bedrijfsarts worden langs drie wegen gegarandeerd. Op de eerste plaats door hun verplichting om de professionele richtlijnen van de beroepsgroep na te leven. Op de tweede plaats door hun wettelijke registratie als arts. En op de derde plaats door het medisch tuchtrecht.

Verbeteringen zijn op een aantal punten noodzakelijk en mogelijk. Wij willen daarbij uitgaan van behoud van het goede en werken aan verbetering. Verbeteringen zijn in de eerste plaats noodzakelijk in de versterking van de aandacht voor arbeid in de reguliere, curatieve zorg. Daarnaast is het belangrijk dat de bedrijfsarts en arbodienstverleners voldoende oog hebben voor en kennis hebben van specifieke werkomstandigheden in het bedrijf. Ten slotte is het essentieel dat de werkgever over de informatie kan beschikken die nodig is voor het kunnen re-integreren van de werknemer. Openheid is in ieders belang en bevordert een spoedige terugkeer.'